

22 Μαΐου 2014

Αριθμ. Πρωτ.: 174591/27155/2014

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Μαίρη Κοτρωνιά
Ειδικοί Επιστήμονες: Θ. Βούλγαρη, Κ. Ζούβια

Προς
Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων
κο Χάρη Θεοχάρη
Καρ. Σερβίας 10
ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 101 84

Θέμα: Διόρθωση εσφαλμένου υπολογισμού Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων

Σχετ:

- 1) το με αρ. 172363/51335/28.11.2013 έγγραφό μας προς εσάς
- 2) Το με αρ. 177510/34/30-12-2013 έγγραφό μας προς την Διεύθυνση Δ13 του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο είχαμε κοινοποιήσει και προς εσάς

Αξιότιμε κύριε **Γενικέ Γραμματέα,**

Επανερχόμαστε στο ζήτημα της διόρθωσης του εσφαλμένου υπολογισμού του Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων (στο εξής Ε.Ε.Τ.Α.), όπως αυτό θεσπίστηκε στην Υποπαράγραφο Α.7 του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ Α', 09.05.2013), δεδομένου ότι ο Συνήγορος του Πολίτη συνεχίζει να είναι αποδέκτης μεγάλου αριθμού διαμαρτυριών σχετικά.

Ειδικότερα, διακρίνουμε τις ακόλουθες περιπτώσεις με βάση τις αναφορές που έχουν κατατεθεί στην Αρχή:

1. Πολίτες έλαβαν για πρώτη φορά λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος με υπολογισμό του ΤΑΠ με εσφαλμένη τιμή ζώνης τον Αύγουστο του 2013. Συνεπώς, επ' ουδενί μπορούσαν να έχουν υποβάλει αίτηση διόρθωσης του υπολογισμού του ΤΑΠ (και συνεπώς και του ΕΕΤΑ) έως τις 15.05.2013 (ενδεικτικά Φ.Υ. 185219/2014, 185585/2014).
2. Πολίτης, του οποίου το ΕΕΤΗΔΕ των ετών 2011 και 2012 είχε υπολογιστεί επί εσφαλμένης επιφανείας ακινήτου, είχε προβεί εμπρόθεσμα σε αίτηση διόρθωσης του σφάλματος προς το Δήμο, η οποία δεν έγινε και εκκρεμούσε η διόρθωση. Ο πολίτης, θεωρώντας διαρκή την παράλειψη του Δήμου, πιέζοντας και αναμένοντας τις ενέργειες των αρμοδίων υπηρεσιών, δεν επανήλθε με νεότερη αίτησή του προς το Δήμο στις 15.05.2013. (Φ.Υ. 183392/2014 κλπ).
3. Σε πολλούς δήμους της χώρας, είτε είχαν ληφθεί αποφάσεις δημοτικών συμβουλίων για τον καθορισμό της τιμής ζώνης στα εκτός σχεδίου ακίνητα είτε όχι, παρατηρήθηκε το φαινόμενο να μην επιβάλλεται σε όλα τα ακίνητα μιας περιοχής ένας συντελεστής με βάση τη «μέση τιμή ζώνης» της δημοτικής ενότητας, του δήμου ή του νομού, αλλά σε όμορα ή γειτονικά ακίνητα να επιβάλλονται διαφορετικοί συντελεστές υπολογισμού του ΕΕΤΑ (ενδεικτικά Φ.Υ. 182574 και 178473 - Δήμος Άνδρου, 184403

- Δήμος Καρπάθου, 178175- Δήμος Ιωαννίνων, 177824 – Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων, Φ.Υ. 177472 για το Δήμο Ικαρίας κλπ).
4. Σε πολλούς Δήμους της χώρας ο συντελεστής βάσει του οποίου υπολογίστηκε το ΕΕΤΑ δεν φαίνεται να αντιστοιχεί στο μέσο όρο τιμών ζώνης της δημοτικής ενότητας, αλλά λαμβάνεται υπόψη μόνο ο μέσος όρος του Δήμου ή του νομού (ενδεικτικά 173818, 177748, 178524 και 177904 για Δήμο Κέρκυρας, Φ.Υ. 172080 για τη Σκήτη Αγιάς, 177510 και 180366 για το Δήμο Ερυμάνθου Αχαΐας, κλπ).
 5. Σε κάποιες περιπτώσεις οι Δήμοι αναφέρουν ότι είχαν λάβει αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου που όριζαν τις τιμές ζώνης, ωστόσο αυτές δεν εμφανίζονταν στη βάση δεδομένων του ΔΕΔΔΗΕ την 1^η Μαΐου 2013 (ενδεικτικά, Φ.Υ. 174591,177404 και 177667 για το Δήμο Κυθήρων).

Σημειώνουμε πάντως ότι παρά τα αιτήματα των πολιτών (αλλά και του Συνηγόρου του Πολίτη¹) προς το Υπουργείο Οικονομικών και προς τον ΔΕΔΔΗΕ δεν έχουν δοθεί στοιχεία για τον τρόπο υπολογισμού του ΕΕΤΑ στις περιπτώσεις που ελήφθη υπόψη ο μέσος όρος τιμών ζώνης.

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στην υποπαράγραφο Α.7 του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ α' 107/09.05.2014) ορίστηκαν τα ακόλουθα:

*«2. Αντικείμενο του Ε.Ε.Τ.Α. είναι οι ηλεκτροδοτούμενες δομημένες επιφάνειες ακινήτων οποιασδήποτε μορφής, ανεξάρτητα αν αυτές είναι αποπερατωμένες ή μη κατά την ως άνω ημερομηνία και **ανεξάρτητα από την ορθή αναγραφή των στοιχείων τους στους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος. ...***

*5. Για τον υπολογισμό του Ε.Ε.Τ.Α. λαμβάνεται υπόψη το εμβαδό της δομημένης επιφάνειας, το ύψος της τιμής ζώνης και η παλαιότητα του ακινήτου, **όπως αυτά αναγράφονται στο λογαριασμό της Δ.Ε.Η.** ή των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος και με βάση τα οποία υπολογίζεται κατά την 1^η Μαΐου 2013 το τέλος ακίνητης περιουσίας (Τ.Α.Π.) της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62). ...*

*Για τα ακίνητα, **για τα οποία δεν αναγράφεται τιμή ζώνης στη βάση πληροφοριών του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.),** ως τιμή ζώνης λαμβάνεται ο μέσος όρος των τιμών της δημοτικής ενότητας, όπως αυτές ισχύουν για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τιμές στη δημοτική ενότητα, λαμβάνεται ο μέσος όρος των τιμών του δήμου και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τιμές στο δήμο λαμβάνεται ο μέσος όρος των τιμών του νομού.*

*Για τη διόρθωση τυχόν λαθών στα στοιχεία της επιφάνειας, της τιμής ζώνης και της παλαιότητας του ηλεκτροδοτούμενου ακινήτου, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο αυτή, οι ενδιαφερόμενοι πολίτες προσέρχονται **μέχρι τη 15^η Μαΐου 2013 στον αρμόδιο δήμο υποβάλλοντας σχετικό αίτημα, άλλως θεωρείται ότι αποδέχονται τα στοιχεία ως ακριβή. ...**»*

Κατ' εξουσιοδότηση του νόμου εκδόθηκε η απόφασή σας ΠΟΛ. 1080/19.3.2014 (ΦΕΚ Β' 750/26.03.2014), στο άρθρο 1 της οποίας ορίστηκαν τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

Διορθώσεις λαθών ΕΕΤΑ από υπαιτιότητα των Δήμων

1. *Στις περιπτώσεις, στις οποίες, από υπαιτιότητα των δήμων, ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό του ΕΕΤΑ εσφαλμένα στοιχεία ακινήτων, που αφορούν την επιφάνεια του ακινήτου, την παλαιότητα ή την τιμή ζώνης, **οι διορθώσεις των στοιχείων αυτών***

¹ Βλ. το με αρ. 177510/34/30-12-2013 έγγραφό μας προς την Διεύθυνση Δ13 του Υπουργείου Οικονομικών.

πραγματοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για υπόχρεους, που υπέβαλαν αίτηση διόρθωσης λαθών στα στοιχεία του ακινήτου τους στον αρμόδιο δήμο μέχρι και τη 15^η Μαΐου 2013. Στις περιπτώσεις που, από υπαιτιότητα των δήμων, τα εσφαλμένα στοιχεία υπολογισμού του ΕΕΤΑ αφορούν την τιμή ζώνης, η διόρθωση αυτής πραγματοποιείται αποκλειστικά, εφόσον η τιμή ζώνης ήταν συμπληρωμένη εσφαλμένα στη βάση του ΔΕΔΔΗΕ και **όχι περιπτώσεις που αυτή ήταν κενή.**

2. ...».

2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, εν αναμονή έκδοσης της απόφασής σας για τις διορθώσεις σφαλμάτων του ΕΕΤΑ, σας είχε απευθύνει το υπ' αριθμ. 172363/51335/28.11.2013 έγγραφό του και ζητούσε να δοθεί η δυνατότητα νέας εκκαθάρισης σε όλες τις περιπτώσεις που έχει γίνει εσφαλμένος υπολογισμός του φόρου.

Σύμφωνα με το νόμο, αντικείμενο του φόρου είναι οι ηλεκτροδοτούμενες δομημένες επιφάνειες ακινήτων οποιασδήποτε μορφής, ανεξάρτητα από την ορθή αναγραφή των στοιχείων τους στους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος. Σε περίπτωση λοιπόν που ο πολίτης δεν προσέλθει στο Δήμο να ζητήσει τη διόρθωση μέχρι τις 15 Μαΐου 2013, θεωρείται ότι αποδέχεται τα στοιχεία ως ακριβή. Η Αρχή υποστηρίζει ότι αυτό έχει ως αποτέλεσμα το ΕΕΤΑ να **στηρίζεται σε ένα οιονεί αμάχητο τεκμήριο, το οποίο απαγορεύεται σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.** Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι ο νόμος ψηφίστηκε στις 28.04.2013 εν μέσω των εορτών του Πάσχα, πήρε αριθμό ΦΕΚ στις 09.05.2013 και δόθηκε προθεσμία **μόλις έξι (6) ημερών** στους πολίτες μέχρι τις 15 Μαΐου, να προσφύγουν στους Δήμους για τις όποιες διορθώσεις.

Πέρα από τα ανωτέρω, με βάση την αρχή ότι ουδείς δύναται να υποχρεωθεί στα αδύνατα, δεν μπορεί να μην προστατεύεται κάποιος ο οποίος **αποδεδειγμένα για πρώτη φορά έλαβε γνώση του εσφαλμένου υπολογισμού πολύ αργότερα από τις 15.05.2013.**

Περαιτέρω, η αρχή της νομιμότητας του φόρου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αρχή της βεβαιότητας του φόρου. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα ουσιώδη στοιχεία του φόρου καθορίζονται στο νόμο κατά τρόπο απόλυτα σαφή. Έτσι, δημιουργείται και στο φορολογούμενο αίσθημα βεβαιότητας και γενικότερα ένα κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ του φορολογούμενου και της φορολογούσας αρχής.

Εν προκειμένω, στο ν. 4021/2013 για το ΕΕΤΗΔΕ είχε προβλεφθεί ρητώς και σαφώς ότι «*Ειδικά για τα ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα για τα οποία δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης και δεν έχει υπολογιστεί το τέλος του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, εφόσον δεν υπάρχει απαλλαγή σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος, το ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου επί συντελεστή τρία (3). ...*».

Στο ν. 4152/2013 δεν υπάρχει σαφής ορισμός του συντελεστή υπολογισμού του φόρου στις περιπτώσεις που δεν αναγράφεται τιμή ζώνης στη βάση πληροφοριών του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε., **αλλά απόκειται στη Διοίκηση να προσδιορίσει το συντελεστή,** και κατ' επέκταση το φόρο, με βάση το μέσο όρο των τιμών της δημοτικής ενότητας, ή του δήμου, ή του νομού, γεγονός που φαίνεται να παραβιάζει την αρχή της βεβαιότητας του φόρου και σίγουρα δημιουργεί τεράστιο αίσθημα ανασφάλειας στους διοικουμένους.

Τέλος, σύμφωνα με την αρχή της φορολογικής ισότητας, επιβάλλεται στο φορολογικό νομοθέτη η «ίση μεταχείριση» και ειδικότερα η «δίκαιη» κατανομή των φορολογικών βαρών, απαγορεύοντας κάθε αυθαίρετη διάκριση, ευνοϊκή ή δυσμενή για ορισμένα άτομα ή κατηγορίες ατόμων. Έτσι, η αρχή αυτή επιβάλλει την όμοια φορολογική μεταχείριση ατόμων που βρίσκονται κάτω από τις ίδιες συνθήκες (οριζόντια φορολογική ισότητα) και την ανόμοια

φορολογική μεταχείριση εκείνων που βρίσκονται κάτω από διαφορετικές συνθήκες (κάθετη φορολογική ισότητα), με αποτέλεσμα να μην είναι επιτρεπτή ούτε η άνιση μεταχείριση όμοιων περιπτώσεων, ούτε η ίση μεταχείριση ανόμοιων².

Στις υπό εξέταση περιπτώσεις ο πολίτης, ο οποίος για πρώτη φορά έλαβε γνώση του εσφαλμένου υπολογισμού του ΕΕΤΑ πολύ μετά τις 15.05.2013 και στερείται της δυνατότητας διόρθωσης του φόρου, φαίνεται να αντιμετωπίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με έναν πολίτη, ο οποίος όφειλε να ελέγχει τους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος που λάμβανε και να καταθέσει αίτηση έως 15.05.2013, άλλως χάνει το δικαίωμα διόρθωσης του φόρου. Σαφώς, βέβαια, δεν πρόκειται για όμοιες περιπτώσεις.

Επίσης, παραβιάζεται η αρχή της φορολογικής ισότητας στις περιπτώσεις που **ο φόρος σε ακίνητα της ίδιας περιοχής υπολογίζεται με διαφορετικό συντελεστή**, καθώς και όταν ακίνητα απομακρυσμένων περιοχών φορολογούνται με συντελεστή υπολογιζόμενο με το μέσο όρο τιμών ζώνης του κέντρων του νομού.

Σε κάθε περίπτωση, ο Συνήγορος του Πολίτη για πολλοστή φορά θα ήθελε να τονίσει ότι, ο υπολογισμός του ΕΕΤΑ (όπως και του ΕΕΤΗΔΕ) κατά παραπομπή στο νόμο του ΤΑΠ έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να συνεκτιμηθούν άλλοι κρίσιμοι παράγοντες που συνδέονται με την πραγματική αξία του ακινήτου, όπως είναι π.χ. ο συντελεστής ορόφου, εμπορικότητας κ.ά.. Η Αρχή θεωρεί ότι θα πρέπει τουλάχιστον αυτοί οι περιοριστικά αναφερόμενοι αντικειμενικοί παράγοντες να είναι οι ορθοί.

Αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα,

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα νέας εκκαθάρισης σε όλες τις περιπτώσεις που έχει γίνει εσφαλμένος υπολογισμός του ΕΕΤΑ, ούτως ώστε να μην κληθούν οι πολίτες να πληρώσουν ποσά που δεν αντιστοιχούν στα πραγματικά στοιχεία των ακινήτων τους, όπως ήδη έχει συμβεί με το ΕΕΤΗΔΕ των ετών 2011 και 2012 σε πάμπολλες περιπτώσεις.

Με τιμή

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη

² Βλ. Κ. Φινοκαλιώτη, Φορολογικό Δίκαιο, δ' έκδοση 2011, σελ. 149.